

Bezdůvodné obohacení

V případě, kdy úplata za řádně poskytnuté plnění ujednaná ve smlouvě zrušené podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv představuje ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky, nevznikne podle § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. právo na peněžitou náhradu za bezdůvodné obohacení v rozsahu, v němž ujednaná úplata převyšuje cenu dohodnutého plnění odpovídající hospodárnému nakládání s veřejnými prostředky, tj. zpravidla obvyklou cenu dohodnutého plnění.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 23 Cdo 88/2025-1061 ze dne 24.6.2026)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci žalobkyně Crosscom Marketing Resolution s.r.o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. K.C., advokátem se sídlem v P., proti žalované Oborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, se sídlem v P., zastoupené Mgr. J.Š., advokátem se sídlem v P., o zaplacení 6 682 513 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 19 C 371/2018, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2024, č. j. 62 Co 117/2024-979, tak, že dovolání se odmítá v rozsahu směřujícím proti části výroku I rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2024, č. j. 62 Co 117/2024-979, kterou byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 27. 11. 2023, č. j. 19 C 371/2018-852, v části výroku pod bodem I co do povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 43 560 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 23. 11. 2018 do zaplacení. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2024, č. j. 62 Co 117/2024-979, vyjma části výroku I, kterou byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 27. 11. 2023, č. j. 19 C 371/2018-852, v části výroku pod bodem I co do povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 43 560 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 23. 11. 2018 do zaplacení, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 27. 11. 2023, č. j. 19 C 371/2018-852, vyjma části výroku pod bodem I, kterou bylo rozhodnuto o povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 43 560 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 23. 11. 2018 do zaplacení, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Obvodnímu soudu pro Prahu 4 k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se v řízení po žalované domáhala zaplacení celkem částky 6 682 513 Kč s příslušenstvím na základě tvrzení, že si u ní žalovaná objednala v průběhu let 2017 a 2018 plnění deseti zakázek v celkové ceně požadované žalobou, a to v rámci dlouhodobé spolupráce, při níž probíhalo plnění žalobkyně objednávané žalovanou, za které žalovaná hradila sjednanou cenu. Plnění i na tyto zakázky žalovaná řádně provedla a vyúčtovala sjednanou cenu, kterou však již žalovaná neuhradila. Konkrétně žalobkyně tvrdila objednání a provedení těchto plnění za ceny včetně daně z přidané hodnoty:

- reklamní plnění v rámci spolupráce s Florbal Chodov za cenu 699 380 Kč (dále jen „zakázka 1“),
- reklamní plnění „product placement v seriálu TV NOVA Ordinace v růžové zahradě, 2x aktiv, 3x

pasiv“ za cenu 396 880 Kč (dále jen „zakázka 2“),

- reklamní plnění spočívající v redakci časopisu Bonus info 1/2018 za cenu 616 495 Kč (dále jen „zakázka 3“),

- reklamní plnění spočívající v umístění reklamních panelů v čekárnách lékařů v kraji Vysočina a Karlovarský kraj v počtu 6 ks v rámci kampaně „Asistent zdraví“ za cenu 43 560 Kč (dále jen „zakázka 4“),

- vyhotovení interního e-shopu pro dárkové a jiné předměty na webových stránkách www.ppkatalog.cz za cenu 151 250 Kč (dále jen „zakázka 5“),

- tisk letáků a plakátů v rámci reklamní kampaně: „Asistent zdraví, Petset.cz, mobilniozp“ za měsíce květen a červen 2018 za ceny 2 135 176 Kč a 1 595 179 Kč (dále jen „zakázky 6 a 7“),

- rebranding webových stránek žalované, 1. etapa analyticko-textová za cenu 223 245 Kč (dále jen „zakázka 8“),

- grafické a technické řešení písemné komunikace žalované za cenu 119 548 Kč (dále jen „zakázka 9“),

- rebranding online aplikace „VITAKARTA“ za cenu 701 800 Kč (dále jen „zakázka 10“).

2. Obvodní soud pro Prahu 4 rozsudkem ze dne 27. 11. 2023, č. j. 19 C 371/2018-852, uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 6 682 513 Kč s tam specifikovanými úroky z prodlení (výrok pod bodem I) a rozhodl o její povinnosti zaplatit žalobkyni a státu (na účet Obvodního soudu pro Prahu 4) náhradu nákladů řízení ve výši 2 109 909,90 Kč a 7 160,46 Kč (výroky pod body II a III).

3. Soud prvního stupně na základě podrobného a rozsáhlého hodnocení mnoha provedených důkazů vyšel (mimo jiné) z těchto skutkových zjištění:

- Mezi žalovanou a různými společnostmi (včetně žalobkyně) byly vyhotoveny písemné smlouvy – Rámcová dohoda o spolupráci a Rámcová dohoda (č. 2017/OZP/134/0), které však nebyly podepsány. Mezi žalobkyní a žalovanou byly uzavřeny dílčí smlouvy, a to dílčí smlouva č. 03/2018 k rámcové dohodě č. 2017/OZP/134/0 a dílčí smlouva č. 5/2018 k rámcové dohodě č. 2017/OZP/134/0, v nichž se žalobkyně zavazovala poskytnout žalované plnění dle přílohy. Celková nabídková cena činila u dílčí smlouvy 03/2018 částku 9 909 900 Kč a u dílčí smlouvy č. 5/2018 částku 749 500 Kč. I s odkazem na rámcovou dohodu byla žalovanou objednávána (objednávkami/termínovými listinami podepsanými M. B., vedoucím obchodního odboru žalované) u žalobkyně různá plnění, která žalovaná evidovala ve svém interním systému, v němž byly objednávky do 50 000 Kč občas schvalovány i další osobou. U objednávek nad 50 000 Kč byly vždy (až na jednu výjimku) schvalovány dvěma osobami. K objednaným plněním byly evidovány též faktury vystavené žalobkyní. Žalovaná žalobkyni hradila veškeré faktury až do 3. 10. 2018, a to minimálně od data 1. 1. 2017 v rámci plnění, na které byly vystaveny termínové listiny. Po datu 3. 10. 2018 již žalovaná žádnou fakturu žalobkyni neuhradila.

- B. jako vedoucí obchodního odboru žalované jednal s managementem žalované a zajišťoval kontraktace s dodavateli. Informoval žalobkyni, že má danou věc schválenou vedením žalované. Žalovaná má nastavena vnitřní pravidla, podle kterých objednávky musí být vystaveny na předepsaném formuláři (tzv. layoutu) a u objednávek nad 50 000 Kč musí být podepsány více osobami. Nebylo prokázáno, že by žalobkyně o těchto vnitřních pravidlech žalované věděla a že by jí o těchto pravidlech bylo žalovanou cokoliv sděleno.

- Plnění i v jiných případech (neuplatněných žalobou) probíhalo různě, například na základě pokynu

B. žalobkyni či na základě podpisu termínové listiny/objednávky. Plnění někdy probíhalo z důvodu časové tísně i dříve, než byl vystaven layout k podpisu objednávky. Spolupráce žalované s jednatelem žalobkyně a později se žalobkyní probíhala již od roku 2013 či 2014, nejprve byla kontraktace více formální, následně se od formální kontraktace upustilo. Strany se neřídily postupem předepsaným ve shora uvedených rámcových smlouvách, plnění si domlouvaly často neformálně, potvrzovaly si ho emailem či termínovými listinami. Předávací protokoly či přílohy s podrobně poskytnutým plněním se rovněž nevyhotovovaly a strany po sobě požadovaly plnění již na základě těchto neformálních dohod. Smluvní rámec skrze podmínek rámcové dohody a dílčích smluv tedy nebyl mezi stranami dodržován a netrvaly na něm. Kontraktační proces probíhal méně formálně (ústně, e-mailem apod.) Termínové listiny/objednávky se domlouvaly na základě porady vedení žalované, která schválila kampaň a finanční rámec. Objednávky (smlouvy o dílo) a přesná plnění v jejich rámci byly domlouvány často za pochodu. Strany dané plnění v layoutech blíže nespecifikovaly. Žalobkyně v termínových listinách/objednávkách uváděla předmět plnění velmi stručně, což žalovaná přebírala do layoutů. Vše se později upřesňovalo domluvou stran (ústně, e-maily apod.). K uvolňování finančních prostředků žalovanou docházelo na podkladu rámcových a dílčích smluv, avšak s tím, že strany na formálních požadavcích týkajících se plnění netrvaly, případně zcela bez podkladu v těchto smlouvách. B. s největší pravděpodobností zatajoval před vedením žalované faktury vystavené dodavateli.

- Zakázky 1 až 10 objednal za žalovanou vždy M. B. (podepsal vždy písemnou objednávku/termínovou listinu obsahující i ceny tvrzené výše žalobkyní), a to ve dnech 25. 4. 2017 (zakázky 1 a 2), 4. 2. 2018 (zakázka 4), 30. 3. 2018 (zakázky 3, 5, 8, 9 a 10), 27. 4. 2018 (zakázka 6) a 30. 4. 2018 (zakázka 7). Žalobkyně poskytla žalované řádně veškerá takto objednaná plnění (jednotlivé zakázky a jejich plnění byly v rozsudku soudu prvního stupně podrobněji popsány na stranách 24 až 62), vystavila faktury k zaplacení ceny za tato plnění a tato plnění žalovaná převzala.

- Žalovaná publikovala smlouvy uzavřené se žalobkyní v registru smluv tak, že publikovala layouty a dále e-mail, ve kterém bylo potvrzení objednávky ze strany žalobkyně. U zakázek 1 až 10 nedošlo k tzv. překlopení předmětných termínových listin/objednávek do layoutu. Žádná ze zakázek 1 až 10 proto nebyla publikována v registru smluv.

4. Po právní stránce soud prvního stupně věc primárně posoudil podle § 1724 až 1726 a § 1789 až 1791 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), a shrnul, že podle rámcové dohody o spolupráci měly být následně uzavřeny dílčí smlouvy, v nichž měla být uvedena cena za realizaci, fakturace měla probíhat po realizaci konkrétní akce. Strany však formality stanovené smlouvami nedodržovaly a netrvaly na nich. Podle soudu prvního stupně tak došlo ke kumulativní novaci podle § 1902 o. z., kdy bylo upuštěno od formálních požadavků, čemuž nebránilo, že se strany původně dohodly, že smlouvu lze měnit písemně (§ 1758 a § 564 o. z.), neboť se od tohoto ujednání zjevně dohodou odchýlily a nadále na něm netrvaly. B., jenž byl vedoucím obchodního odboru žalované a měl na starosti marketing, byl osobou, která měla v souladu § 166 odst. 1 o. z. oprávnění za žalovanou se žalobkyní jednat. Vnitřní omezení podle § 166 odst. 2 o. z. ze smluv nevyplynulo, podpisový řád žalované (podle něž měly být objednávky nad 50 000 Kč schváleny další osobou) žalobkyně neznala, a nemohl tak být vůči ní účinný. K jednotlivým zakázkám soud prvního stupně dovodil, že šlo o smlouvy o dílo podle § 2586 a násl. o. z., které lze uzavřít zčásti písemně a zčásti ústně. Předmětem smluv o dílo byla různá marketingová (reklamní) plnění a dále úprava webu a aplikace VITAKARTA. U většiny plnění bylo dílo dále domlouváno a precizováno v průběhu času, neboť ho na začátku nebylo možné přesně určit. Strany si ujednaly obecný rámec skrze e-mailovou a ústní domluvu, což následně potvrdily písemně termínovou listinou/objednávku a následně domlouvaly podrobnosti plnění postupně ústně či skrze e-maily apod. Intenzivní komunikace, vč. každotýdenních schůzí s prezentací toho, co se udělalo, kde se řešilo, jak se má dále postupovat, byla zejména u vývoje aplikace VITAKARTA či webu. Obdobná komunikace probíhala i u mobilní pobočky a celkově kampaně Asistent zdraví, u časopisu Bonus Info 01/2018 i u plnění v rámci spolupráce s

Florbalem Chodov. Předmět plnění byl takto u všech smluv sjednán dostatečně srozumitelně a určitě (§ 553, § 2586 a násl. o. z.). Cena díla, která byla tvořena cenou za subdodávky a cenou za práce žalobkyně včetně jejího profitu, byla sjednána za žalobkyni jejím jednatelem a za žalovanou B. a jevila se jako přiměřená. Dílo bylo u každé zakázky provedeno podle § 2604 o. z., resp. dokončeno podle požadavku žalované a také předáno. Podle soudu prvního stupně žalobkyni nelze klást k tíži to, že žalovaná prováděla nedostatečnou kontrolu svých zaměstnanců a rovněž nelze v důsledku následné změny přístupu žalované ke smlouvám zpětně zpochybňovat či rušit smlouvy, které byly uzavřeny.

5. S výjimkou zakázky 4, jejíž výše plnění nepřesahovala 50 000 Kč, však podle soudu prvního stupně všechny smlouvy o dílo podléhaly povinnosti uveřejnění podle zákona č. [340/2015 Sb.](#), o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, ve znění účinném do 31. 10. 2019 (dále jen „zákon o registru smluv“). Jelikož ostatní smlouvy v registru smluv nebyly uveřejněny do tří měsíců od ode dne, kdy byly uzavřeny, byly zrušeny od počátku (§ 7 odst. 1 zákona o registru smluv), důsledkem čehož byla jejich absolutní neplatnost. Za tohoto stavu soud prvního stupně posoudil žalobu jako důvodnou podle § 2610 o. z. ohledně zakázky 4, u níž nebylo nutné zveřejnění v registru smluv a na kterou nedopadala ani povinnost písemné formy podle § 8 odst. 2 zákona o registru smluv. U zakázek 1 až 3 a 5 až 10 dovedl, že žalobkyně na absolutně neplatné smlouvy poskytla plnění, které již nelze vydat zpět, a náleží jí proto náhrada v penězích (§ 2999 odst. 1 o. z.). S ohledem na to, že plnění bylo sjednáno za úplaty, aplikoval § 2999 odst. 2 o. z. s tím, že výše finanční náhrady za bezdůvodné obohacení se rovná výši sjednané úplaty (uvedené v termínových listinách/objednávkách), nikoliv ceně obvyklé. Žalobkyni poskytnuté plnění nemělo žádné vady, a neřešil proto případné ponížení peněžité náhrady (odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2925/2021). Nepřisvědčil tak názoru žalované, že výše bezdůvodného obohacení měla být určena znaleckým posudkem. Vyloučil, že by mohlo jít o nevyžádané plnění či „vnucené bezdůvodné obohacení“ podle § 2997 odst. 1 o. z. Z důvodu prodlení žalované s platbami (§ 1968 o. z.) soud prvního stupně přiznal žalobkyni rovněž úroky z prodlení v zákonné výši podle § 1970 o. z. ode dne splatnosti jednotlivých faktur.

6. K odvolání žalované Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozhodnutím potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích pod body I a III (výrok I), změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku pod bodem II tak, že náhrada nákladů řízení činí 2 067 124 Kč, jinak jej i v tomto výroku potvrdil (výrok II), a rozhodl o povinnosti žalované zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 171 142 Kč (výrok III).

7. Odvolací soud se neztotožnil s názorem žalované o nepřezkoumatelnosti a vnitřní rozpornosti rozsudku soudu prvního stupně. Jeho odůvodnění i přes značnou rozsáhlost považoval za přehledné, strukturované, logické a srozumitelné. Hodnocení důkazů provedené soudem prvního stupně měl za řádné, splňující zákonná kritéria § 132 o. s. ř. a neměl k němu žádné výhrady, a proto vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně.

8. Při právním posouzení se odvolací soud ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že mezi účastníky byly uzavřeny smlouvy o dílo podle § 2586 a násl. o. z., pro které zákon nevyžaduje obligatorní písemnou formu, ale smlouva o dílo může být uzavřena i ústně nebo konkludentně, přičemž takovýmto způsobem byly smlouvy uzavřeny i v projednávané věci. Kontraktační proces a proces realizace zakázek stanovený interními předpisy žalované nebyl dodržen, smluvní strany postupovaly při realizaci zakázek neformálně (ad hoc). Způsob plnění jednotlivých smluv o dílo se měnil a upravoval, avšak k těmto změnám docházelo vždy po vzájemném souhlasu smluvních stran. Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o tzv. kumulativní novaci podle § 1902 o. z., neboť z pouhé skutečnosti, že strany upustily od formálních požadavků nelze dovozovat kumulativní novaci. Podle něj byly smlouvy o dílo uzavřeny více formami současně, tj. z části písemně, z části ústně a z části konkludentně. Smlouvy sestávaly jednak z různých objednávek od

žalované, jednak z různých listin, termínových listin, korespondence účastníků obsahující část smluvních ujednání, část byla dohodnuta ústně při doplnění. Postup při realizaci zakázek a plnění smluv odpovídal praxi účastnic, která byla mezi účastnicemi zavedena od roku 2014, k níž bylo třeba přihlížet při výkladu právního jednání. Odvolací soud souhlasil i se závěrem soudu prvního stupně, že jednal-li za žalovanou ohledně všech zakázek B., žalobkyně neměla žádnou vědomost o vnitřním omezení jeho oprávnění jednat, tj. že mohl samostatně jednat jen u zakázek do ceny 50 000 Kč. S ohledem na to, že B. za žalovanou jednal i v případech předchozích zakázek, které mezi účastnicemi nebyly sporné, již od roku 2014, nelze dovodit jinak než, že žalobkyně o vnitřním omezení nevěděla a vědět ani nemusela (§ 431 o. z.).

9. Odvolací soud uzavřel, stejně jako soud prvního stupně, že v situaci, kdy žádná ze smluv nebyla zveřejněna v registru smluv do 3 měsíců od jejich uzavření, byly podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv tyto smlouvy zrušeny od počátku [vyjma smlouvy ohledně zakázky 4 – srov. § 3 odst. 1 písm. h) zákona o registru smluv, ze které žalobkyně měla podle § 2610 o. z. právo na zaplacení sjednané ceny díla ve výši 43 560 Kč]. Oproti soudu prvního stupně tyto smlouvy neměl za absolutně neplatné a dovodil, že byly-li od počátku zrušeny a bylo-li podle nich plněno, stalo se tak na základě právního důvodu, který později odpadl (§ 2991 odst. 2 o. z.). Plnění získané žalovanou měl za její bezdůvodné obohacení na úkor žalobkyně, které soud prvního stupně správně vypořádal podle § 2999 o. z., tj. plnila-li žalobkyně žalované za úplatu, měla právo na náhradu ve výši této úplaty (§ 2999 odst. 2 o. z.) a bylo bezpředmětné určovat obvyklou výši plnění, tedy zkoumat, zda cena díla byla odpovídající a adekvátní ceně za srovnatelná plnění.

10. Odvolací soud nepřisvědčil též námitce žalované, že ceny díla podle smluv dosud nebyly splatné. Žalované byly doručeny faktury jako platební doklady, které představovaly řádné výzvy podle § 1958 odst. 2 o. z. a v nichž byla splatnost uvedena. Počátek prodlení nastal ode dne následujícího po splatnosti jednotlivých faktur. K tvrzení žalované, že jí faktury nebyly doručeny, odvolací soud odkázal na její dopis ze dne 29. 10. 2018, v němž veškeré faktury připojené k přípisu „odmítá“. K námitce žalované o obdobném sporu společnosti BEEWAY, s.r.o. proti žalované odvolací soud poukázal na odlišně zjištěný skutkový stav, podle kterého společnost BEEWAY, s.r.o., při plnění závazků ze smluv o dílo postupovala jinak než žalobkyně. Odvolací soud souhlasil též se závěry soudu prvního stupně, podle nichž žalovaná i přes poučení podle § 118a občanského soudního řádu neprokázala svá tvrzení, že za žalobkyní poskytnuté plnění týkající se zakázky 10 uhradila nějaké konkrétní finanční plnění.

II. Dovolání a vyjádření k němu

11. Žalovaná napadla rozsudek odvolacího soudu ve výrocích I a II včasným dovoláním, ve kterém namítla nesprávné právní posouzení věci a navrhla, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek, jakož i rozsudek soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Přípustnost dovolání spatřovala v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného a procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, případně otázek, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny.

12. Konkrétně žalovaná namítá, že odvolací soud nesprávně a v rozporu s rozhodovací praxí dovolacího soudu (odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. 32 Cdo 3309/2019) „za situace, kdy se soud prvního stupně nevypořádal s požadavky na hodnocení důkazů a s navrženými důkazy a tvrzeními účastníků“, nezjednal odpovídající nápravu a potvrdil níže specifikované právní závěry soudu prvního stupně:

- o vzniku smlouvy o dílo dle § 2586 a násl. o. z. Z prvostupňového rozhodnutí podle žalované není

zřejmé, z jakých konkrétních tvrzení a důkazů soud učinil závěr, že smlouvy o dílo byly dotvořeny určitým „jiným“ jednáním nad rámec termínových listin a do jaké konkrétní výsledné podoby smluvního vztahu a mezi kterými osobami a v jaké době tato právní jednání probíhala. Ohledně podmínek pro závěr soudu o vzniku smlouvy v ústní formě též odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2013, sp. zn. 32 Cdo 3681/2011 (dále jen „první námitka“).

- o aplikaci § 1726 o. z. Soud prvního stupně podle ní neučinil žádná konkrétní skutková zjištění o sjednání podstatných náležitostí smlouvy o dílo (zejména o řádné specifikaci díla), která by umožnila aplikaci daného zákonného ustanovení. K řádné specifikaci předmětu díla pak odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1720/2016, a judikaturu tam zmíněnou (dále jen „druhá námitka“).

- o tom, že jednání M. B. ve věci podpisu termínových listin zavazovalo žalovanou. Soud prvního stupně se podle žalované nevypořádal s její argumentací (ačkoliv ji zmínil, včetně důkazů k tomu žalovanou navržených), že žalobkyně ve smyslu § 166 odst. 2 o. z. a 431 o. z. o překročení zástupčího oprávnění M. B. měla, resp. musela vědět. V tom žalovaná spatřuje pochybení spočívající v tzv. opomenutých důkazech (dále jen „třetí námitka“).

- o tom, kdy započal běh „domnělého prodlení žalované s vydáním finanční náhrady za údajné bezdůvodné obohacení“. Tvrdí, že odvolací soud dospěl k závěru o okolnostech doručení faktur bez opory v provedeném dokazování a v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a dostatečně neodůvodnil, z čeho toto zjištění vyplývá. Namítá, že v řízení před soudem prvního stupně nebyla prokázána skutečnost, že faktury byly doručeny a že žalovaná měla faktury v přípisu ze dne 29. 10. 2018 odmítnout (dále jen „čtvrtá námitka“).

- o tom, že soudem dovozené bezdůvodné obohacení na straně žalované nelze vydat (§ 2999 odst. 1 o. z.). Podle žalované z rozhodnutí soudu prvního stupně neplyne, že by se v rámci zjišťování skutkového stavu jakkoliv zabýval otázkou, zda lze vydat předmětné domnělé bezdůvodné obohacení (dále jen „pátá námitka“).

- o tom, že „údajné plnění žalobkyně“ bylo žalované skutečně poskytnuto. Žalovaná namítá, že z prvostupňového rozhodnutí není rozpoznatelné, jaká konkrétní plnění měla žalobkyně poskytnout a z jakých konkrétních důkazů při tomto závěru soud prvního stupně vycházel. Podle ní soud prvního stupně při hodnocení důkazů, z nichž vycházel, zásadně pochybil, a to v takové míře, že jeho právní závěry uvedené výše v předchozích námitkách a též závěr o řádném poskytnutí plnění jsou v extrémním nesouladu se skutkovými zjištěními plynoucími z provedeného dokazování, pokud by byly hodnoceny podle zásad § 132 občanského soudního řádu [zejména poukazovala na reporty připravené žalobkyní – fakticky její skutková tvrzení – která i podle výpovědi B. nelze přiřadit ve prospěch plnění (aktivitě) konkrétního dodavatele]. Odkazuje přitom na nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. III. ÚS 166/95, ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 2283/17, a ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 95/97 (dále jen „šestá námitka“).

13. Žalovaná též vytýká odvolacímu soudu, že postupoval v rozporu s § 132 a 157 občanského soudního řádu ve spojení s § 211 občanského soudního řádu a též s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 210/2003, rezignoval-li na řádný přezkum a řádné vyřízení jejích odvolacích námitek. V dovolání výslovně zmiňuje argumentaci z doplnění svého odvolání ze dne 14. 3. 2024 a ze dne 15. 5. 2024, v níž s odkazy na výsledky provedeného dokazování (včetně hodnocení věrohodnosti některých důkazů) vyvracela závěry soudu prvního stupně (dále jen „sedmá námitka“).

14. Jako dosud neřešenou v rozhodovací praxi dovolacího soudu předkládá žalovaná k dovolacímu přezkumu otázku, podle jakého zákonného ustanovení (zda podle § 2999 odst. 1 věta první o. z., nebo § 2999 odst. 2 věta první před středníkem o. z.) se má posuzovat výše peněžité náhrady ochuzenému

za bezdůvodné obohacení v případě, že plnění bylo poskytováno na základě smlouvy, jež byla uzavřena ve formě odporující § 8 odst. 2 zákona o registru smluv, resp. nebyla zveřejněna v registru smluv postupem podle § 7 odst. 1 tohoto zákona.

15. Ve vztahu k uvedené otázce žalovaná poukazuje na nezbytnost dodržení formy smluv podle zákona o registru smluv a na sankci absolutní neplatnosti smlouvy při nedodržení zákonné formy dovozovanou v komentářové literatuře (srov. Bouda, P., Fadrný, M., Franc, P., Mazel, F. Zákon o registru smluv. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 377). Zdůrazňuje též smysl a účel povinnosti uzavírat smlouvy ve stanovené formě a tyto smlouvy zveřejňovat podle zákona o registru smluv spočívající v ochraně před nehospodárným a netransparentním vynakládáním veřejných prostředků. Výklad provedený odvolacím soudem, podle kterého lze přiznat náhradu za bezdůvodné obohacení ve výši úplaty sjednané ve smlouvě neuzavřené ve formě požadované zákonem o registru smluv a nezveřejněné v registru smluv, je podle ní nesprávný a rozporný s výše uvedeným účelem. Strany, které by se z jakéhokoli důvodu zamýšlely vyhnout veřejné kontrole vynaložených veřejných prostředků, by smlouvu včetně cenových ujednání uzavřely v ústní formě, resp. by ji nezveřejnily předepsaným způsobem (s důsledkem absolutní neplatnosti), nicméně sjednaná cena by se stejně prosadila z titulu náhrady za bezdůvodné obohacení bez ohledu na to, že by neodpovídala obvyklé ceně za srovnatelná plnění. S odkazem na závěry další komentářové literatury [srov. Eliáš, J., Brim, L., Adamová, H. Bez důvodné obohacení, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016, s. 157; Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1958] má za to, že aplikace § 2999 odst. 2 části věty před středníkem o. z. (náhrada ve výši úplaty) má být modifikována prostřednictvím § 2999 odst. 1 věty druhé o. z., případně postupem podle § 2999 odst. 2 části věty za středníkem o. z. a má se vycházet při stanovení peněžité náhrady z obvyklé ceny plnění.

16. Žalobkyně ve vyjádření k dovolání navrhla jeho odmítnutí pro nepřipustnost, případně jeho zamítnutí pro nedůvodnost. Žalovaná podle ní nepředložila dovolacímu soudu žádnou otázku hmotného nebo procesního práva, jež by zakládala přípustnost dovolání, a v dovolání pouze brojí proti skutkovým zjištěním soudů obou soudů, které vycházely z výsledku důkazního řízení. Žalobkyně se s tímto hodnocením důkazů, které soudy obou stupňů provedly, plně ztotožňuje a vnímá je jako správné a přesvědčivé a stejně tak vnímá celý napadený rozsudek i rozsudek soudu prvního stupně.

III. Přípustnost dovolání

17. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 2. 2019 [srov. čl. II bod 1 zákona č. [286/2021](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony] – dále jen „o. s. ř.“.

18. Ačkoliv v úvodu dovolání žalovaná avizovala, že dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu ve výrocích I a II, Nejvyšší soud posoudil rozsah dovolání žalované s přihlédnutím k jeho celkovému obsahu (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) a dovodil, že proti nákladovým výrokům napadeného rozsudku (tj. proti výroku II a té části výroku I, kterou byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku pod bodem III) dovolání ve skutečnosti nesměřuje, neboť ve vztahu k těmto výrokům v něm není obsažena žádná argumentace. Žalovaná se tak zjevně domáhá jejich zrušení pouze jako výroků akcesorických. Ostatně proti těmto výrokům napadeného rozsudku by nebylo dovolání přípustné podle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

19. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí

odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

20. Přípustnost dovolání ve smyslu § 237 o. s. ř. nezaloží první a druhá námitka. Odvolací soud se neodchýlil od žalobkyní zmíněné ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu týkající se otázky vzniku smlouvy o dílo a určitosti vymezení předmětu díla (též při sjednávání smlouvy v ústní formě), měl-li za to, že v případě všech 10 zakázek byla dostatečně určité sjednána (zčásti písemně a doplněná o ústní a konkludentní sjednání) plnění, jež měla tvořit předmět díla, a též cena za dílo a také to, mezi kterými osobami a kdy byly smlouvy takto sjednávány a jak konkrétně (postupně při komunikaci a nikoliv při jediném jednání). Prostřednictvím těchto námitek a též prostřednictvím páté a šesté námitek žalobkyně v dovolání také tvrdila nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu prvního stupně a odvolacímu soudu vytýkala, že takové rozhodnutí potvrdil v rozporu s rozhodovací praxí dovolacího soudu.

21. Podle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele. Obdobně platí, že i když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu dovolání – na újmu uplatnění práv dovolatele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní – dále jen „R 100/2013“ a „Sb. rozh. obč.“).

22. Oproti přesvědčení žalované bylo z rozsáhlého, avšak strukturovaného odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (viz odstavce 34 až 116) zřejmé, na základě jakých důkazů a jak hodnocených soud prvního stupně dovedl své závěry ohledně určitosti smluv, tj. co mělo být předmětem jednotlivých smluv, mezi kterými osobami jednání o uzavření smluv probíhalo, v jakém období a jakou formou a jaká konkrétní plnění žalobkyně poskytla. Z uvedeného též byla zřejmá povaha daných plnění a tedy i skutečnost, že šlo o plnění, která není dobře možné vydat zpět žalobkyni. Rozhodnutí soudu prvního stupně tedy nebylo nepřezkoumatelné. Jeho odůvodnění dosahovalo takové míry argumentace, která nikterak nekrátila žalovanou v možnosti uplatnění odvolacích důvodů (ve vztahu k posouzení obsahu smluv, poskytnutých smluvních plnění i jejich povaze). Odvolací soud se proto neodchýlil od žalovanou citované ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nepovažoval-li rozhodnutí soudu prvního stupně za nepřezkoumatelné (měl je naopak za přehledně strukturované, srozumitelné a logicky a pečlivě odůvodněné s tím, že podrobná skutková zjištění, ke kterým soud prvního stupně dospěl po pečlivě provedeném dokazování – vyjádřil se ke všem provedeným důkazům, ze kterých vyšel – logicky korespondují s právními závěry soudu a lze z něj seznat, proč dospěl k závěru o vyhovění žalobě).

23. Žalovaná prostřednictvím těchto námitek též fakticky zpochybňovala skutkové závěry a samotné hodnocení provedených důkazů soudem prvního stupně, se kterým se odvolací soud ztotožnil. Správnost skutkového stavu věci zjištěného v řízení před soudy nižších stupňů však nelze v dovolacím řízení důvodně zpochybnit (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 4097/2014, nebo ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. 21 Cdo 3088/2020). Ani samotné hodnocení důkazů opírající se o zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v § 132 o. s. ř. nelze úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem. Dovolací přezkum je ustanovením § 241a odst. 1 o.

s. ř. vyhrazen výlučně otázkám právním (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2125/2014, a ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 4097/2014, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2011, sen. zn. 29 NSČR 29/2009, uveřejněné pod číslem 108/2011 Sb. rozh. obč., a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2017, sp. zn. 31 Cdo 3375/2015, uveřejněný pod číslem 78/2018 Sb. rozh. obč.).

24. Přípustnost dovolání nezaloží ani třetí a čtvrtá námitka, neboť i jejich prostřednictvím žalovaná především zpochybňuje hodnocení důkazů a skutkové závěry, z nichž soud prvního stupně a odvolací soud vycházely, namítá-li, že z předložených objednávek a dalších listin jednoznačně vyplývá, že si žalobkyně měla a musela být vědoma omezení zástupčího oprávnění B. vzhledem k okolnostem případu a že skutkový závěr o doručení faktur žalované nemá oporu v provedeném dokazování.

25. Nadto nelze přisvědčit ani argumentaci, že by se odvolací soud odchýlil od žalovanou citované judikatury tím, že nenapravit jí tvrzené pochybení spočívající v opomenutí důkazů soudem prvního stupně. Soud prvního stupně totiž provedl důkaz předmětnými žalovanou předloženými listinami (předchozí smluvní dokumentací a objednávkami) a tyto listinné důkazy též hodnotil společně s dalším provedenými důkazy. Samotná skutečnost, že na rozdíl od názoru žalované na základě jejich hodnocení (ve spojení s hodnocením dalších důkazů) nedovodil skutkový závěr o tom, že žalobkyně věděla či že měla a musela vědět o vnitřním omezení oprávnění B. jednat za žalovanou, neznamená, že by šlo o důkazy opomenuté.

26. Dovolací soud rovněž neshledal extrémní rozpory mezi skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a provedenými důkazy, ani znaky nepřípustné libovůle při hodnocení provedených důkazů. Dovolací soud uvádí, že závažné procesní pochybení spočívající v libovůli soudů a extrémním rozporu jejich skutkových zjištění s provedenými důkazy nelze dovodit pouze z toho, že soud prvního stupně a odvolací soud při hodnocení důkazů dospěli ke skutkovým závěrům, s nimiž žalovaná nesouhlasí a prosazuje vlastní (subjektivní) úsudek (hodnocení). Odlišná verze skutku prosazovaná žalovanou na podkladě vlastního subjektivního hodnocení v řízení provedených důkazů sama o sobě takový extrémní rozpor představovat nemůže (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. 33 Cdo 1606/2018, či ze dne 11. 2. 2019, sp. zn. 28 Cdo 4325/2018). V posuzované věci tedy nejde o výjimečný případ, v němž by otázka hodnocení důkazů s ohledem na její průmět do základních lidských práv a svobod byla způsobilá založit přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 3093/13, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. IV. ÚS 985/15).

27. Přípustnost dovolání není způsobilá založit ani sedmá námitka, jejímž prostřednictvím žalovaná fakticky namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí odvolacího soudu (podle žalované se odvolací soud věcně nezabýval řadou jejích konkrétních námitek). V rámci uvedené argumentace však žalovaná ve skutečnosti neformuluje žádnou právní otázku, na níž by napadené rozhodnutí odvolacího soudu záviselo (tj. otázku, kterou by odvolací soud z hlediska předmětu rozhodování v dovoláním napadeném rozhodnutí řešil, a jejíž vyřešení by tak mělo za následek nesprávnost tohoto rozhodnutí z důvodu nesprávného právního posouzení věci), nýbrž překládá dovolacímu soudu námitku vad řízení, tedy vady v činnostech nebo opomenutích odvolacího soudu při provádění jednotlivých úkonů, konkrétně vady odůvodnění napadeného rozsudku. Námitky týkající se vad řízení však přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. samy o sobě založit nemůžou, i kdyby se jednalo o vady, jež (eventuelně) mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a i kdyby se jich odvolací soud skutečně dopustil. Vady řízení totiž samy o sobě nejsou způsobilým dovolacím důvodem (tím je toliko nesprávné právní posouzení věci); k jejich případné existenci může dovolací soud podle § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. přihlídnout jen v případě přípustného dovolání (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2014, sp. zn. 32 Cdo 14/2014, ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 32 Cdo 1145/2015, ze dne 7. 5. 2015, sp. zn. 23 Cdo 497/2015, ze dne 15. 6. 2015, sp. zn. 23 Cdo 782/2015, nebo ze dne 3. 12. 2015, sp. zn. 23 Cdo 2664/2015, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 8.

28. Nadto Nejvyšší soud napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné neshledal, neboť jeho odůvodnění dosahuje takové míry argumentace, která nikterak nekrátila žalovanou v možnosti uplatnění dovolacích důvodů, jak je zřejmé i z obsahu jejího dovolání (srov. R 100/2013). Lze též dodat, že není vadným takový postup soudů nižších stupňů, při kterém se podrobně nevypořádají s každou jednotlivou námitkou účastníků řízení, jestliže jsou jejich závěry následně založeny na uceleném argumentačním systému, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná, jak je tomu i v daném případě (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2021, sp. zn. 21 Cdo 904/2021). Soud je povinen uvést důvody pro své rozhodnutí, avšak tato povinnost nemůže být chápána jako příkaz předložit detailní odpověď na každý argument; rozsah této povinnosti se může lišit podle povahy rozhodnutí, přičemž její splnění může být hodnoceno pouze ve světle konkrétních okolností případu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. IV. ÚS 997/09, a z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu např. usnesení ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 32 Cdo 3000/2012).

29. Nejvyšší soud však shledal dovolání přípustným pro řešení otázky způsobu určení výše peněžité náhrady za bezdůvodné obohacení ve smyslu § 2999 o. z. v situaci, kdy bylo plnění poskytnuto na základě úplatné smlouvy, která byla od počátku zrušena podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv, neboť nebyla zveřejněna v registru smluv. Na řešení této otázky napadené rozhodnutí záviselo a tato otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

30. Prostřednictvím této otázky, pro jejíž řešení bylo shledáno dovolání přípustným, však žalovaná v dovolání nezpochybnila závěry, na kterých bylo založeno rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu nároku ze zakázky 4 (ve výši 43 560 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 23. 11. 2018 do zaplacení), tj. závěry, že na smlouvu týkající se zakázky 4 s ohledem na výši plnění nepřesahující 50 000 Kč [viz § 3 odst. 2 písm. h) zákona o registru smluv] nedopadala povinnost písemné formy smlouvy podle § 8 odst. 2 zákona o registru smluv a povinnost jejího zveřejnění podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv, tudíž šlo o platnou smlouvu o dílo, která nebyla zrušena, a žalobkyně má právo na zaplacení uvedené částky jako sjednané ceny díla podle § 2610 o. z. Jelikož tyto závěry nebyly dovoláním relevantně zpochybněny (pro žádnou z dalších dovolacích námitok nebylo shledáno dovolání přípustným), Nejvyšší soud v uvedeném rozsahu dovolání žalované odmítl jako nepřípustné podle § 243c odst. 1 o. s. ř.

IV. Důvodnost dovolání

31. Dovolání je důvodné.

32. Podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv nebyla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku.

33. Podle § 8 odst. 2 zákona o registru smluv smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, musí být uzavřena písemně nebo jiným způsobem umožňujícím uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv. Smlouva, kterou se doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší smlouva uveřejněná v registru smluv přede dnem 18. 8. 2017, může být rovněž uzavřena písemně nebo jiným způsobem umožňujícím uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv.

34. Podle § 2991 o. z. kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil (odstavec 1). Bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch

plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám (odstavec 2).

35. Podle § 2999 odst. 1 o. z. není-li vydání předmětu bezdůvodného obohacení dobře možné, má ochuzený právo na peněžitou náhradu ve výši obvyklé ceny. Bylo-li plněno na základě neplatného nebo zrušeného právního jednání, právo na peněžitou náhradu však nevznikne v rozsahu, v jakém se to přičítá účelu pravidla vylučujícího platnost právního jednání.

36. Podle § 2999 odst. 2 o. z. plnil-li ochuzený za úplaty, poskytne se náhrada ve výši této úplaty; to neplatí, zakládá-li výše úplaty důvod neplatnosti smlouvy nebo důvod pro zrušení závazku, anebo byla-li výše úplaty takovým důvodem podstatně ovlivněna.

37. Žalovaná v rámci dovolací argumentace předně zpochybnila závěr odvolacího soudu, že následkem porušení povinnosti zveřejnit smlouvu podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv není absolutní neplatnost smlouvy a že plnění poskytnuté na základě takové smlouvy je plněním z právního důvodu, který následně odpadl. Akcentovala, že smlouvy nebyly uzavřeny ani ve formě stanovené v § 8 odst. 2 zákona o registru smluv a byly tak absolutně neplatné.

38. Pro řešení předložené otázky způsobu určení výše peněžité náhrady však není určující, zda jde o plnění bez právního důvodu (plnění na základě absolutně neplatné smlouvy), či plnění z právního důvodu, který odpadl s účinky ex tunc, tj. od počátku. V obou případech totiž jde o kondikci z plnění, u níž je výše finanční náhrady určována shodně (jak bude odůvodněno níže). K této námitce žalované Nejvyšší soud pouze dodává, že smlouva od počátku zrušená podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv nezakládá právo na plnění či povinnost plnit, jinými slovy neposkytuje dostatečný právní důvod k plnění. Je-li na základě takové smlouvy přesto plněno, jde o plnění zakládající vznik bezdůvodného obohacení podle § 2991 o. z. Zrušení smlouvy s účinky ex tunc podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv tedy vyvolává stejné následky, jako by smlouva byla absolutně neplatná, a to bez ohledu na to, zda byla smlouva uzavřena ve formě stanovené v § 8 odst. 2 zákona o registru smluv. Účelem formy smluv stanovené v § 8 odst. 2 zákona o registru smluv je umožnit transparentní uveřejňování vybraných smluv tak, aby veřejnost měla reálnou možnost se s celkovým obsahem smluv seznámit, tj. splnění zákonné povinnosti, jejíž porušení je sankcionováno podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv zrušením smlouvy od počátku [srov. obdobně též Bouda, P. a kol. § 8 (Společná a přechodná ustanovení). In: Bouda, P., Fadrný, M., a kol. Zákon o registru smluv. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 376-377; nebo § 8. In: Podešva, V., Sommer, L., a kol. Zákon o registru smluv: Komentář. (Systém ASPI). Wolters Kluwer]. Jinak řečeno povinná forma uzavírání smluv ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o registru smluv je tedy jen prostředkem realizace zákonné povinnosti zveřejnění vybraných smluv.

Obecně k určení výše finanční náhrady za bezdůvodné obohacení

39. V rozhodovací praxi dovolacího soudu není pochyb o tom, že bezdůvodné obohacení (§ 2991 a násl. o. z.) představuje (mimosmluvní) závazek, jehož obsahem je povinnost toho, kdo se obohatil, vydat to, o čem se obohatil, a jí korespondující právo toho, na jehož úkor k obohacení došlo, požadovat vydání předmětu bezdůvodného obohacení (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1060/2017). Z ustanovení § 2999 odst. 1 věta první o. z. vyplývá prioritní vydání samotného předmětu bezdůvodného obohacení (naturální restituce) a povinnost poskytnout náhradní plnění v penězích tehdy, není-li dobře možné vydat přímo předmět bezdůvodného obohacení – např. pokud obohacení spočívalo ve výkonech, jako tomu bylo i v nyní projednávané věci (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1060/2017, ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 28 Cdo 3455/2020, nebo ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2042/2020, uveřejněný pod číslem 98/2022 Sb. rozh. obč.).

40. Při určení výše peněžité náhrady je základním zákonným kritériem cena obvyklá (§ 2999 odst. 1 věta první o. z.). Důležitým pro určení výše peněžité náhrady však je, zda byl majetkový prospěch obohacené strany získán plněním za úplatu, či nikoliv [srov. Eliáš, J., Adamová, H., Brim, L. § 2999 (Restituční povinnost). In: Švestka, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081). Systém ASPI. Wolters Kluwer]. Při určení výše vypořádání se vychází především z toho, že je-li plněno na určitý závazek (ač neplatný či zrušený), vyplývají předpoklady bezdůvodného obohacení z tohoto závazku [srov. Petrov, J. § 2991 (Základní ustanovení). In: Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1867, marg. č. 41]. Je-li uzavřena úplatná smlouva a dojde-li k neplatnosti či zrušení této smlouvy (ex tunc), ustanovení § 2999 odst. 2 o. z. umožňuje, aby autonomní ocenění stran (byť i z neplatné či zrušené smlouvy) bylo zohledněno v rámci vzniknuvšího vztahu z bezdůvodného obohacení (ačkoliv jinak jejich ujednání zásadně nebude vyvolávat právní účinky). A to za předpokladu, že bez ohledu na neplatnost smlouvy bylo autonomní (sjednané) ocenění předmětu plnění vyjádřením skutečné právně relevantní vůle stran (srov. Melzer, F., Csach, K. § 2999. In: Melzer, F., Tégl, P. a kol. Občanský zákoník - velký komentář. Svazek IX. § 2894-3081. Praha: Leges, 2018, s. 1487). Finanční náhrada za bezdůvodné obohacení podle neplatné nebo zrušené úplatné smlouvy je tedy poskytována podle § 2999 odst. 2 o. z. část věty před středníkem o. z. (nejsou-li naplněny zákonné výjimky) částkou úplaty, za kterou bylo plněno [srov. též Bílková, J. § 2999 (Způsoby vydání bezdůvodného obohacení. Peněžítá náhrada). In: Bílková, J. Bezdůvodné obohacení v novém občanském zákoníku. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 415.].

41. Použití ujednané úplaty pro určení peněžité náhrady se však podle § 2999 odst. 2 věty za středníkem o. z. neuplatní v případech, kdy výše úplaty zakládá důvod neplatnosti smlouvy nebo důvod pro zrušení závazku, nebo kdy byla výše úplaty takovým důvodem podstatně ovlivněna. Důvodem, proč se ujednaná odměna (autonomní ocenění) v těchto případech nepoužije, je skutečnost, že k jejímu ujednání nedošlo na základě skutečné právně relevantní vůle stran (srov. Melzer, F., Csach, K. op. cit., s. 1489). V takových situacích se při zjištění výše náhrady zpravidla vychází z § 2999 odst. 1 o. z., tedy z ceny obvyklé.

42. Výše úplaty může být důvodem neplatnosti zejména tehdy, odporuje-li dobrým mravům [např. v případě lichevních smluv (§ 1796 o. z.)] nebo zákonu (např. v případě porušení zákonné regulace cen). Důvodem pro zrušení závazku může být výše úplaty např. při neúměrném zkrácení (§ 1793 o. z.) či následné změně okolností (§ 1766 odst. 1 o. z.) [srov. Melzer, F., Csach, K. op. cit., s. 1491; Bílková, J. op. cit., s. 415.; či Petrov, J. § 2999 (Peněžítá náhrada). In: Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1958, marg. č. 44.]. Příkladem situace, kdy existuje důvod, který zakládá neplatnost smlouvy (či její zrušení) a který současně ovlivnil ujednání o úplatě tak podstatně, že je vyloučeno považovat ujednanou odměnu za projev autonomie vůle stran (či jedné z nich), může být neplatnost pro vadu vůle, jež vylučuje, že by smluvní ocenění bylo výrazem skutečné právně relevantní vůle stran, tj. např. uzavření smlouvy v podstatném omylu týkajícím se vlastností předmětu plnění (§ 583 o. z.), či bezprávná výhrůžka ve smyslu § 587 o. z. (srov. Melzer, F., Csach, K. op. cit., s. 1490-1491., a Petrov, J. op. cit. s. 1958).

43. Namísto celkového vyloučení autonomního ocenění a aplikace výše peněžité náhrady podle ceny obvyklé lze přistoupit i k jeho modifikaci (tak, aby odpovídalo hypotetické vůli stran) tam, kde úplné vyloučení sjednané odměny by bylo neproporcionální a v rozporu s účelem předmětného ustanovení (srov. obdobně Melzer, F., Csach, K. op. cit., s. 1491-1492). Tak je tomu např. v situaci odstoupení od úplatné smlouvy při poskytnutí vadného či neúplného plnění. Při určení výše peněžité náhrady odvíjející se od sjednané úplaty se v takovém případě přihlíží též k vadnosti či neúplnosti poskytnutého plnění, má-li za následek snížení skutečného majetkového prospěchu obohaceného (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1060/2017, a ze dne

13. 10. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2925/2021).

44. Podle § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. pak lze snížit, nebo dokonce vyloučit (a to i v případě plnění ochuzeného za úplatu ve smyslu § 2999 odst. 2 o. z.) peněžní náhradu, bylo-li plněno na základě neplatného nebo zrušeného právního jednání, a to v rozsahu, v jakém se to přičítá účelu pravidla, které založilo neplatnost smlouvy (resp. účelu pravidla, které založilo zrušení právního jednání). Podle důvodové zprávy k zákonu č. [89/2012](#) Sb. (srov. její konsolidované znění) byl inspiračním zdrojem této úpravy návrh evropského občanského zákoníku (čl. VII.-6:103 DCFR) a má jít zejména o smlouvy uzavřené s nezletilými, neboť nemůže-li již nezletilý vydat, co získal, nelze ho ani zavázat k peněžité náhradě za bezdůvodné obohacení.

45. V komentářové literatuře byl vysloven názor, že s ohledem na důvodovou zprávou deklarovaný příklad je při řešení otázky, zda by se přiznání práva na vydání bezdůvodného obohacení (finanční náhrady) přičítalo účelu normy zakládající neplatnost právního jednání, obecně nutné posuzovat, je-li účel dané normy zaměřen na ochranu osoby vystupující v pozici obohaceného a zda by tento ochranný účel byl popřen, pokud by obohacený byl zavázán k vydání peněžité náhrady za přijatý prospěch (srov. Brim, L. Úvod do práva bezdůvodného obohacení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 60, nebo Eliáš, J., Adamová, H., Brim, L., op. cit.). S uvedeným názorem se však Nejvyšší soud zcela neztotožňuje, neboť aplikaci § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. nelze omezovat pouze na normy, jejichž účelem je ochrana konkrétní osoby vystupující v pozici obohaceného, nýbrž je namístě jej aplikovat tam, kde by přiznání finanční náhrady (či její části) popíralo též jiný ochranný účel dané normy (přičítalo by se mu) zakládající neplatnost smlouvy či její zrušení.

46. Ani autonomní ocenění (§ 2999 odst. 2 o. z.) pak obecně nemůže být východiskem pro určení výše peněžní náhrady, pokud by to bylo v rozporu se smyslem a účelem porušené normy. Pokud by například smysl a účel porušené normy nevylučovaly právo na poskytnutí peněžní náhrady jako takové, avšak vylučovaly by náhradu, která by plnila funkci odměny (zisku) za takové zakázané plnění (např. prodej věci v rozporu se zákonným zákazem), mohla by být sjednaná výše náhrady základem pro určení výše náhrady jen tehdy, byla-li by nižší než obvyklá cena předmětu obohacení (srov. Melzer, F., Csach, K. op. cit., s. 1492).

47. Při aplikaci § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. je tedy nezbytné v každém jednotlivém případě vážít účel dané normy zakládající neplatnost právního jednání či jeho zrušení. Ačkoliv účel zákonného zákazu mnohdy vyžaduje neplatnost právního jednání, jen výjimečně bude účelem takového zákazu i vyloučení náhrady za dosavadní plnění (srov. též Petrov, J. op. cit. s. 1957, marg. č. 38 a 39).

48. Z výše uvedených obecných závěrů vyplývá, že při řešení otázky způsobu určení výše peněžité náhrady za bezdůvodné obohacení v situaci, kdy bylo plnění poskytnuto na základě úplatné smlouvy, jež nebyla zveřejněna v registru smluv postupem podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv a byla tak od počátku zrušena, je namístě zkoumat, zda je dán důvod pro aplikaci některé z výše uvedených výjimek ze stanovení výše peněžité náhrady prostřednictvím výše úplaty ujednané ve zrušené smlouvě. Nejvyšší soud se proto dále zabýval tím, zda ujednaná výše úplaty zakládá důvod pro zrušení závazku ze smlouvy podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv, či zda je výše úplaty takovým důvodem podstatně ovlivněna a tím, zda by se přiznání finanční náhrady ve výši ujednané úplaty přičítalo smyslu a účelu pravidla stanoveného v § 7 odst. 1 zákona o registru smluv, příp. v jakém rozsahu.

K účelu zákona o registru smluv a § 7 odst. 1 zákona o registru smluv

49. Účelem zákona o registru smluv je podle důvodové zprávy k tomuto zákonu zajistit povinné uveřejňování vybraných smluv (objednávek či faktur), u nichž je alespoň jednou smluvní stranou subjekt nakládající alespoň zčásti s veřejnými finančními prostředky, tedy prostředky, které mají svůj

původ ve veřejných rozpočtech, a tím umožnit jejich efektivní veřejnou kontrolu jako doplnění tradičních institucionálních kontrolních mechanismů, jež samy o sobě nemohou být vzhledem k rozsahu veřejné správy dostatečně efektivní. Veřejná kontrola je univerzální, nezávislá a uplatňuje se jak represivně (v podobě veřejného odsouzení nepravostí), tak zejména preventivně, neboť motivuje k transparentnímu a hospodárnému nakládání s těmito veřejnými prostředky (srov. obecnou část důvodové zprávy k zákonu o registru smluv).

50. Účelem ustanovení § 7 zákona o registru smluv pak je posílit právní jistotu a předcházet situacím, kdy strany smlouvu sice uzavřou, ale z nějakého (typicky z nepoctivého) důvodu nebudou mít zájem na jejím uveřejnění. V takovém případě platí, že je smlouva zrušena od počátku. Tato konstrukce nutí smluvní strany k aktivnímu přístupu při uveřejňování smluv. Pokud dojde ke zrušení smlouvy, vzniknou z toho automaticky další zákonné následky, zejména v podobě bezdůvodného obohacení podle občanského zákoníku aj. (srov. zvláštní část důvodové zprávy k zákonu o registru smluv – k § 7).

51. K účelu zákona o registru smluv se vyjádřil též Ústavní soud v nálezu pléna ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 32/17, v němž uvedl, že účelem tohoto zákona je stanovení zvláštních podmínek účinnosti vybraných smluv, dále podmínek uveřejňování takových smluv prostřednictvím registru smluv a konečně fungování registru smluv samého (§ 1 zákona). Věcná působnost zákona je vymezena v jeho ustanovení § 2, z něhož se podává, že prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňují soukromoprávní smlouvy, dále smlouvy o poskytnutí dotace a konečně smlouvy o poskytnutí návratné finanční výpomoci. Zákon však nedopadá na veškeré zde uvedené smlouvy, nýbrž jen na takové, jejichž (alespoň jednou) smluvní stranou je některý ze subjektů uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) až n) zákona, přičemž všechny zde uvedené subjekty mají jedno společné: vazbu na veřejné rozpočty, tedy to, že alespoň částečně hospodaří s veřejnými finančními prostředky. ... K zajištění toho, že dotčené subjekty dostojí povinnosti uveřejnit dané smlouvy v registru smluv příslušným způsobem a ve stanoveném rozsahu (ustanovení § 5 zákona), pak § 6 odst. 1 zákona váže účinnost smluv podléhajících povinnosti uveřejnění v registru právě na jejich uveřejnění a § 7 odst. 1 zákona stanoví následek neuveřejnění takové smlouvy ve stanovené lhůtě, a to její "zrušení od počátku".

52. Z uvedeného Ústavní soud dovodil, že cílem zákona o registru smluv je zajistit uveřejnění vybraných smluv, u nichž je alespoň jednou ze smluvních stran některý z dotčených subjektů, jejichž hospodaření je navázáno na veřejné finanční prostředky. Jako další účel zákona uvedl zpřístupnění dotčených smluv široké veřejnosti v souladu s ústavně zaručeným právem na informace podle čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny (informační funkce zákona). Ve vazbě na uvedený účel též identifikoval i další základní právo, jež je prostřednictvím zákona realizováno, totiž právo občanů podílet se na správě věcí veřejných dle čl. 21 odst. 1 Listiny (kontrolní funkce zákona).

53. Ústavní soud též dodal, že v situaci, kdy dotčený subjekt je přímo anebo zprostředkovaně (skrze jiný subjekt) napojen na veřejné rozpočty a finance z nich plynoucí, nelze přijmout tezi, že takový subjekt je ve srovnatelném postavení s jinými soukromoprávními subjekty, které rovněž provozují podnikatelskou činnost. Řádné a efektivní nakládání s prostředky, jimiž dotčený subjekt disponuje, totiž není v zájmu pouze úzkého okruhu osob ..., nýbrž ve prospěch širší komunity [např. občanů obce či kraje, jde-li o subjekty dle § 2 odst. 1 písm. n) zákona o registru smluv] nebo celé společnosti ... i tam, kde jsou veřejné prostředky užívány v souladu se zákonem k soukromým účelům, je třeba dbát na to, aby se tak dělo hospodárně. Jinými slovy, nelze akceptovat iracionální či nehospodárné nakládání s veřejnými prostředky snad pouze proto, že se tak děje v rámci podnikatelské činnosti daného subjektu.

54. Také podle komentářové literatury je registr smluv koncipován jako nástroj prevence před nehospodárným, ba korupčním jednáním, vycházející z premisy, že právě veřejná kontrola

představuje efektivní prostředek ke snižování korupce, přičemž prevence je v tomto ohledu vhodnější než následná represe [srov. Bouda, P. a kol. Předmluva (Cíl úpravy a kontext vzniku). In: Bouda, P., Fadrný, M. a kol. Zákon o registru smluv. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. VII, s. XIX.].

Určení výše peněžité náhrady v případě úplatné smlouvy zrušené podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv

55. V případě smlouvy zrušené podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv pro její neuveřejnění v zákonem stanovené lhůtě není namístě aplikovat výjimku uvedenou v § 2999 odst. 2 části věty za středníkem o. z., která by zapovídala použití ujednané ceny jako východiska pro určení výše finanční náhrady za bezdůvodné obohacení a vedla by k určení výše peněžité náhrady podle kritéria obvyklé ceny. Ujednaná výše úplaty totiž podle zákona není důvodem pro zrušení závazku ze smlouvy. Důvodem pro zrušení závazku ze smlouvy je neuveřejnění smlouvy v souladu s § 7 odst. 1 zákona o registru smluv. Nejde ani o situaci, v níž by výše úplaty byla takovým důvodem zrušení podstatně ovlivněna, tj. v níž by uvedený důvod pro zrušení závazku ze smlouvy ovlivnil ujednání o úplatě tak podstatně, že by bylo zcela vyloučeno považovat ujednanou odměnu za projev autonomie vůle stran (či jedné z nich).

56. V případě vadnosti či neúplnosti poskytnutého plnění však může do úvahy připadat modifikace výše peněžité náhrady stanovené podle výše ujednané úplaty, měla-li by vadnost či neúplnost poskytnutého plnění za následek snížení skutečného majetkového prospěchu obohaceného (srov. obdobně výše citované rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1060/2017 a sp. zn. 23 Cdo 2925/2021).

57. Přiznání finanční náhrady ve výši úplaty ujednané ve zrušené smlouvě se však může přičít účelu zákona o registru smluv (jeho § 7 odst. 1). Účelem pravidla obsaženého v § 7 odst. 1 zákona o registru smluv, podle kterého je od počátku zrušena smlouva, jež nebyla ve stanovené lhůtě uveřejněna v registru smluv, má být dostatečná motivace stran k plnění zákonné povinnosti uveřejňování vybraných smluv, aby byl naplněn účel zákona o registru smluv spočívající v umožnění veřejné kontroly, jako nástroje prevence před ne hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky. Účel normy zde směřuje v konečném důsledku k ochraně určité komunity či celé společnosti před ne hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky. Má-li tedy uvedená zákonná sankce sloužit k prevenci před ne hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky, pak by se přičilo účelu takového pravidla, měl-li by v případě zrušení smlouvy od počátku pro porušení zákonné povinnosti zveřejnění smlouvy ochuzený obdržet od obohaceného finanční náhradu ve výši ujednané úplaty, jež by představovala právě takové ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky, kterému mělo zveřejnění smlouvy (veřejná kontrola) bránit. Za ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky přitom lze zpravidla považovat i situaci, kdy se smluvní strana, která hospodář s veřejnými prostředky ve zrušené smlouvě zaváže k zaplacení ceny za dohodnuté plnění převyšující cenu obvyklou v daném místě a čase. V takovém případě tedy nevznikne podle § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. ochuzenému právo na peněžitou náhradu v rozsahu převyšujícím cenu odpovídající hospodárnému nakládání s veřejnými prostředky, tj. zpravidla v rozsahu převyšujícím obvyklou cenu sjednaného plnění, jež tvoří předmět bezdůvodného obohacení, neboť by se to přičilo účelu § 7 odst. 1 zákona o registru smluv zakládajícího zrušení smlouvy. Naopak v situaci, kdy ujednaná cena za dohodnuté plnění ve zrušené smlouvě nebude představovat ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky (tj. zpravidla v situaci, kdy bude za dohodnuté plnění ujednána obvyklá cena či nižší), nebude se určení finanční náhrady ve výši ujednané úplaty výše uvedenému účelu normy přičít.

58. Lze tedy uzavřít, že v případě, kdy úplata za řádně poskytnuté plnění ujednaná ve smlouvě zrušené podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv představuje ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky, nevznikne podle § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. právo na peněžitou náhradu za bezdůvodné obohacení v rozsahu, v němž ujednaná úplata převyšuje cenu dohodnutého plnění

odpovídající hospodárnému nakládání s veřejnými prostředky, tj. zpravidla obvyklou cenu dohodnutého plnění.

Aplikace právních východisek na posuzovaný případ

59. V nyní projednávané věci odvolací soud rozhodoval o vypořádání bezdůvodného obohacení za plnění poskytnuté žalobkyní žalované na základě celkem 9 smluv (zakázky 1 až 3 a 5 až 10), u nichž nebyla splněna zákonná povinnost uveřejnění v registru smluv a které tak byly podle § 7 odst. 1 zákona o registru smluv zrušeny od počátku (s účinky ex tunc). Jelikož nebylo dobře možné vrácení poskytnutého plnění (plnění spočívala především ve výkonech), odvolací soud přiznal žalobkyni peněžitou náhradu ve smyslu § 2999 odst. 2 věty před středníkem o. z. ve výši úplaty ujednané ve zrušených smlouvách za tato plnění (jež neměla žádné vady) a neměl za potřebné zabývat se tím, jaká byla obvyklá cena plnění, tedy zkoumat, zda cena díla byla odpovídající a adekvátní ceně za srovnatelná plnění.

60. S ohledem na výše uvedené právní závěry Nejvyššího soudu však takové právní posouzení odvolacího soudu není úplné (a je tudíž nesprávné), nezabýval-li se odvolací soud tím, zda ujednaná výše úplaty za tato plnění nepředstavovala neekonomické nakládání s veřejnými prostředky, tj. neposuzoval-li, zda nejsou dány důvody, pro které by se přiznání finanční náhrady ve výši ujednané úplaty přičilo účelu pravidla (§ 7 odst. 1 zákona o registru smluv), které založilo zrušení smlouvy od počátku. V případě zjištění neekonomičnosti při nakládání s veřejnými prostředky vzhledem k výši ujednané úplaty by totiž bylo namíste podle § 2999 odst. 1 věty druhé o. z. nepřiznat peněžitou náhradu ve výši ujednané úplaty v takovém rozsahu, který by převyšoval cenu odpovídající ekonomickému nakládání s veřejnými prostředky. Odvolací soud se tedy nesprávně odmítl zabývat tím, jaká byla obvyklá cena za ujednaná plnění, aby mohl posoudit, zda nešlo o neekonomické nakládání s veřejnými prostředky.

61. Podle § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. je-li dovolání přípustné, Nejvyšší soud přihlíží též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Existenci takových vad řízení však dovolací soud nezjistil. Již výše (srov. odstavec 29) přitom neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

62. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil, vyjma té jeho části, kterou bylo rozhodnuto o nároku ze zakázky 4 (tj. co do částky 43 560 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z této částky od 23. 11. 2018 do zaplacení), a to včetně závislých výroků o náhradě nákladů řízení. Jelikož důvody, pro které bylo zrušeno (v uvedeném rozsahu) rozhodnutí odvolacího soudu, platí též na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud podle § 243e odst. 2 věty druhé o. s. ř. v předmětném rozsahu také rozsudek soudu prvního stupně a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Další články:

- [SVJ](#)
- [Odmítnutí dovolání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče řádného hospodáře \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Podnikatel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rozpočtové určení daní \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Tlumočník](#)

- [Soudní poplatek](#)
- [Platy státních zástupkyň](#)
- [Náklady řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Propuštění duchovních \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)